

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ในคราวประชุมครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๑๗ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน กำหนดเวลาพิจารณา ๔๕ วัน (ครบกำหนดวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒) เมื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วรายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยเสนอต่อประธานสภาฯ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๕๐ ก ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๑๗๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการบริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่มีมาแต่เดิมให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของชาติและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ความเป็นอิสระและคล่องตัว คำนึงถึงความจำเป็นเลิศทางวิชาการด้านพัฒนบริหารศาสตร์และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยให้มีฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ยกเลิกกฎหมาย ๓ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗๙ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ และพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๙ หมวด และบทเฉพาะกาล ประกอบด้วยบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามคำว่า “สถาบัน” “วิทยาเขต” “สภาสถาบัน” “สภาคณาจารย์” “สภานักงาน” “พนักงานสถาบัน” และ “ผู้ปฏิบัติงานในสภาสถาบัน” เช่นคำว่า “สถาบัน” หมายความว่า สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ “วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษา ที่ประกอบด้วยส่วนงานของสถาบันที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตามที่สภาสถาบันกำหนด เป็นต้น (มาตรา ๔)

๒. สถานะของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กำหนดให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ตามพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น (มาตรา ๕)

๓. บททั่วไป

๓.๑ การจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำหนดให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เป็นสถานศึกษาขั้นสูงระดับบัณฑิตศึกษา มีวัตถุประสงค์และพันธกิจในการให้การศึกษาและอบรม สร้างพัฒนา ประมวล ประยุกต์ และเผยแพร่องค์ความรู้ ทำการวิจัย และให้บริการทางวิชาการด้านพัฒนบริหารศาสตร์และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ทำนุบำรุงและส่งเสริมคุณธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความเสมอภาคทางวิชาการ ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ความเป็นเลิศทางวิชาการที่มีมาตรฐานและคุณธรรมอันเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติ และการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันและนักศึกษา (มาตรา ๗ ถึงมาตรา ๘)

๓.๒ การแบ่งส่วนงานของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำหนดให้สถาบันอาจแบ่งส่วนงานออกเป็นสำนักงาน คณะ วิทยาลัย สำนัก และอาจให้มีส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัยหรือสำนักได้ ซึ่งการจัดตั้ง การรวมและการยุบเลิกงานให้ทำเป็นประกาศของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๙ ถึงมาตรา ๑๐)

๓.๔ การดำเนินการของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และการควบคุม กำหนดให้สถาบันอาจรับสถานศึกษาขั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในสถาบันได้และมีอำนาจให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันศึกษาขั้นสูงหรือสถาบันสมทบนั้นได้ ทั้งนี้ ให้ทำเป็นประกาศของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา สำหรับการควบคุมสถานศึกษาขั้นสูงหรือสถาบันอื่นที่เข้าสมทบในสถาบันให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน นอกจากนี้ สถาบันอาจจัดการศึกษาหรือดำเนินการวิจัยร่วมกับสถานศึกษาขั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศได้ การดำเนินการจัดการศึกษาหรือการดำเนินการวิจัยร่วมดังกล่าว ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันโดยกิจกรรมของสถาบันไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ (มาตรา ๑๑ ถึง มาตรา ๑๓)

๓.๕ อำนาจหน้าที่ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กำหนดให้สถาบันมีหน้าที่และอำนาจกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงมีอำนาจ ซื้อขาย จ้าง รับจ้าง สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่าเพื่อประโยชน์แก่กิจการของสถาบัน ตลอดจนถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีสิทธิทรัพย์สินต่าง ๆ ในทรัพย์สินของสถาบันหรือมีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (มาตรา ๑๔)

๓.๖ รายได้ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้แก่ ทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๘๓ เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน เงินกองทุนที่รัฐบาลหรือสถาบันจัดตั้งขึ้นและรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ ค่าบริการต่าง ๆ ของสถาบัน รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน หรือได้จากการใช้

ที่ราชพัสดุ ฯลฯ และกำหนดให้รายได้ของสถาบันไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หรือกฎหมายอื่น (มาตรา ๑๕)

๓.๗ อสังหาริมทรัพย์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของสถาบัน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของสถาบัน หรือได้มาโดยวิธีอื่น ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน และให้ทรัพย์สินของสถาบันที่ใช้เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การใช้บริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมโดยตรง ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ทั้งปวงรวมทั้งการบังคับทางปกครอง นอกจากนี้ บรรดารายได้และทรัพย์สินของสถาบันจะต้องจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน ในกรณีเงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบันต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศกำหนด ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้อุทิศหรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏ ต้องได้รับอนุมัติจากสภาสถาบัน (มาตรา ๑๖ ถึงมาตรา ๑๘)

๔. การดำเนินการ

๔.๑ สภาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

๑) สภาสถาบัน ประกอบด้วย นายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๙ คน ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และกรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์ ประธานสภานักงาน นายกสมาคมนักศึกษาเก่าสถาบันฯ และกรรมการสภาสถาบันอีก จำนวน ๕ คน ซึ่งเลือกจากรองอธิการบดี จำนวน ๑ คน คณะบดี จำนวน ๑ คน และผู้อำนวยการสำนักหรือที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัยหรือสำนัก จำนวน ๑ คน และเลือกจากคณาจารย์ประจำผู้ทำการสอนในสถาบันมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวน ๒ คน (มาตรา ๑๙)

๒) กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิมีคราวละ ๓ ปี และการพ้นจากตำแหน่งนายกสภาสถาบันและกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิเป็นไปตามวาระและตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑)

๓) สภาสถาบันทำหน้าที่และมีอำนาจควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของสถาบันรวมถึงกำหนดเป้าหมาย วางนโยบายและแนวทางในการพัฒนาของสถาบันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน ออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ มีอำนาจอนุมัติการให้ปริญญาและประกาศนียบัตร อนุมัติการจัดตั้งและการยุบเลิกวิทยาเขต พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและพิจารณาถอดถอนนายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์และศาสตราจารย์พิเศษ รวมถึงแต่งตั้งและถอนถอนตำแหน่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ รองอธิการบดี คณะบดี ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย หรือสำนัก และติดตามประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของอธิการบดี คณะบดี ผู้อำนวยการสำนักและหัวหน้าส่วนงานซึ่งมีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย หรือสำนัก (มาตรา ๒๓)

๔) การประชุมและวิธีดำเนินงานของสภาสถาบัน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๒๔)

๔.๒ คณะกรรมการบริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รองอธิการบดี คณะบดี ผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าส่วนงาน และให้คณะกรรมการบริหารสถาบันแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ (มาตรา ๒๕) ทำหน้าที่และมีอำนาจในการเสนอแผน พัฒนาสถาบันต่อสภาสถาบัน พิจารณาและกลั่นกรองข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศ เสนอการจัดตั้ง การรวมหรือการยุบเลิกส่วนงาน และการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงาน

ต่อสภาสถาบันฯลฯ (มาตรา ๒๖) การประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบัน (มาตรา ๒๗)

๔.๓ สภาวิชาการ ประกอบด้วย ประกอบด้วย ประธานสภาวิชาการและกรรมการสภาวิชาการ ซึ่งสภาสถาบันแต่งตั้ง ทั้งนี้ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนการประชุมและวิธีดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๒๘) เพื่อทำหน้าที่ และมีอำนาจในการเสนอแนะเป้าหมาย นโยบาย แนวทางในการพัฒนาและแผนพัฒนาวิชาการของสถาบัน ต่ออธิการบดี เสนอแนะต่อสภาสถาบันในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษา การรับเข้าสอบ การจัดการศึกษาร่วม การยกเลิกการสอบหรือการยกเลิกการจัดการศึกษาร่วม กำหนดและกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐาน วิชาการ เสนอการให้ปริญญาและประกาศนียบัตร เสนอวิธีการอันจะก่อให้เกิดพัฒนาทางการศึกษา การวิจัย และการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมต่อสภาสถาบัน (มาตรา ๒๙)

๔.๔ คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ คณะกรรมการบริหารงานบุคคลและ คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์เป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบัน (มาตรา ๓๐)

๔.๕ สภาคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประกอบด้วย ประธานสภาคณาจารย์ และกรรมการสภาคณาจารย์ ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของสถาบันเป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน โดยทำหน้าที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันกับคณาจารย์ประจำระหว่างคณาจารย์ประจำด้วยกัน และระหว่างคณาจารย์ประจำกับผู้ปฏิบัติงานในสถาบันซึ่งไม่ใช่คณาจารย์ประจำ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของคณาจารย์ประจำ ผดุงเกียรติของคณาจารย์ประจำ รวมถึงเสนอแนะ ให้คำปรึกษาแก่ สภาสถาบันและอธิการบดีในการบริหารกิจการทั้งปวงของสถาบัน (มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒)

๔.๖ สภานักงานสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประกอบด้วย ประธานสภานักงาน และกรรมการสภานักงานซึ่งเลือกจากผู้ปฏิบัติงานในสถาบันซึ่งไม่ใช่คณาจารย์ประจำของสถาบันเป็นไปตาม ข้อบังคับของสถาบัน โดยทำหน้าที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันกับผู้ปฏิบัติงานในสถาบัน และระหว่างผู้ปฏิบัติงานในสถาบันด้วยกัน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงาน ในสถาบันผดุงเกียรติของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันซึ่งไม่ใช่คณาจารย์ประจำ รวมถึงเสนอแนะ ให้คำปรึกษาแก่ สภาสถาบันและอธิการบดีในการบริหารกิจการทั้งปวงของสถาบัน (มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔)

๔.๗ อธิการบดี เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของสถาบัน จะได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาสถาบันจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม พระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้อธิการบดี มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีและจะดำรงตำแหน่ง เกินสองวาระติดต่อกันมิได้ การพ้นจากตำแหน่งตามวาระและตามที่พระราชบัญญัตินี้ เช่น ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๘ เป็นต้น ซึ่งอธิการบดีต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาชั้นหนึ่งชั้นใดหรือ เทียบเท่าจากสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภาสถาบันรับรองและเคยปฏิบัติงานในสถาบันหรือ สถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภาสถาบันรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี และกำหนดให้อธิการบดี ทำหน้าที่เป็นผู้แทนของสถาบันในกิจการทั้งปวงและให้มีหน้าที่ และอำนาจบริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและประกาศของสถาบันรวมทั้ง วัตถุประสงค์และนโยบายของสถาบัน รวมถึงมีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ และคำสั่งได้ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓๕ ถึงมาตรา ๔๐)

๔.๘ รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี กฎหมายกำหนดให้อาจมีรองอธิการบดี หรือผู้ช่วยอธิการบดี ทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้ ซึ่งตำแหน่งรองอธิการบดีให้สภาสถาบันแต่งตั้ง

โดยคำแนะนำของอธิการบดี และตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีให้อธิการบดีแต่งตั้ง เมื่ออธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย (มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗)

๔.๙ กำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี ในกรณีที่อธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ (มาตรา ๔๑)

๔.๑๐ การจัดตั้งวิทยาเขต ให้มีรองอธิการบดีคนหนึ่งซึ่งสภาสถาบันแต่งตั้งโดยคำแนะนำของอธิการบดี เป็นผู้รับผิดชอบงานของวิทยาเขตนั้นตามที่อธิการบดีมอบหมาย นอกจากนี้กำหนดให้มีคณะกรรมการประจำวิทยาเขต คณะหนึ่ง องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระ การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการประจำวิทยาเขต รวมทั้งหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการประจำวิทยาเขต ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓)

๔.๑๑ ในคณะ วิทยาลัย หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือวิทยาลัย ให้มีคณบดีหรือหัวหน้าส่วนงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของส่วนงานนั้น กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งคณบดีหรือหัวหน้าส่วนงานคราวละสามปี จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ซึ่งหลักเกณฑ์ วิธีการได้มา การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่และอำนาจของคณบดี หัวหน้าส่วนงาน รองคณบดี และรองหัวหน้าส่วนงานให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน (มาตรา ๔๔) คณบดีและหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือวิทยาลัยต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาชั้นหนึ่งชั้นใด หรือเทียบเท่าจากสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภาสถาบันรับรอง และได้ทำการสอนในสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภาสถาบันรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี (มาตรา ๕๕)

๔.๑๒ ในสำนักหรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนัก โดยกำหนดให้มีผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าส่วนงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของส่วนงานนั้น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และเป็นไปตามข้อบังคับของสภาสถาบัน (มาตรา ๔๖)

๔.๑๓ ในสำนักงาน โดยกำหนดให้มีผู้อำนวยการสำนักงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของสำนักงานนั้น และจะให้มีรองผู้อำนวยการสำนักงานก็ได้ตามจำนวนที่สภาสถาบันกำหนด (มาตรา ๔๗)

๔.๑๔ ในส่วนงานของสถาบันที่จัดการเรียนการสอน โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการประจำส่วนงาน ประกอบด้วย คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนงาน แล้วแต่กรณีเป็นประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกจำนวนหนึ่ง และในส่วนของของสถาบันที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอน อาจให้มีคณะกรรมการประจำส่วนงานด้วยได้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าส่วนงาน หรือผู้อำนวยการสำนักงาน แล้วแต่กรณี เป็นประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกจำนวนหนึ่ง ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๔๘)

๔.๑๕ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย หรือสำนัก ต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มเวลา และจะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้ (มาตรา ๔๙) วาระหนึ่ง และกำหนดเกี่ยวกับการรักษาการแทน การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน ตลอดจนการมอบอำนาจช่วง ให้ปฏิบัติราชการแทนของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในสถาบัน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๕๐)

๕. การประกันคุณภาพและการประเมิน

๕.๑ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบัน ทั้งนี้ ตามข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๕๑)

๕.๒ สภาวิชาการต้องจัดให้มีการประเมินหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอนและการวัดผลตามหลักสูตร (มาตรา ๕๓)

๕.๓ สภาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะวิทยาลัย หรือสำนักตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๕๔)

๕.๔ อธิการบดีต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี และผู้ปฏิบัติงานในสถาบัน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๕๕)

๖. การบัญชีและการตรวจสอบ

๖.๑ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต้องวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง ต้องจัดให้มีระบบตรวจสอบภายใน และรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณาก่อนเสนอสภาสถาบัน โดยกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ วาระการดำรงตำแหน่ง รวมถึงหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗)

๖.๒ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต้องจัดทำงบการเงิน และบัญชีรายรับและรายจ่ายส่งผู้สอบบัญชีของสถาบันภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี วันเริ่มและวันสิ้นปีบัญชีให้เป็นไปตามประกาศของสถาบัน(มาตรา ๕๘) และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภาสถาบันแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสถาบัน (มาตรา ๕๙) โดยผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของสถาบัน จัดทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภาสถาบันภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีเพื่อให้สภาสถาบันเสนอต่อรัฐมนตรี และเผยแพร่ (มาตรา ๖๐ ถึงมาตรา ๖๑)

๖.๓ กำหนดให้อธิการบดีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (มาตรา ๖๒)

๗. การกำกับและดูแล

๗.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่และอำนาจกำกับและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสถาบันเป็นการเฉพาะ ให้บรรดาเรื่องที่สถาบันจะต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ (มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔)

๘. คณาจารย์

๘.๑ คณาจารย์ประจำ มีหน้าที่ในการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจ ดำรงตนตามประมุขจริยธรรมของสถาบัน ซึ่งตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำสถาบัน ได้แก่ ศาสตราจารย์ซึ่งได้รับโปรดเกล้า รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ (มาตรา ๖๖) และกำหนดความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ และคุณสมบัติของศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ (มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘)

๘.๒ สภาสถาบันอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งอาจารย์พิเศษซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมีได้เป็นคณาจารย์ประจำของสถาบันเป็นรองศาสตราจารย์พิเศษ หรือผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ นอกจากนี้ อธิการบดีอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมีได้เป็นคณาจารย์ประจำของ

สถาบันเป็นอาจารย์พิเศษได้โดยคำแนะนำของคณะบดี คุณสมบัติหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอน รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษและอาจารย์พิเศษให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๖๙)

๘.๓ กำหนดเกี่ยวกับการใช้ค่านำหน้านามตำแหน่งต่าง ๆ ทางวิชาการและการใช้อักษรย่อตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไปดังนี้ (มาตรา ๗๐)

๑) ศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	ศ.
๒) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ	ใช้อักษรย่อ	ศ. (เกียรติคุณ)
๓) ศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	ศ. (พิเศษ)
๔) รองศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	รศ.
๕) รองศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	รศ. (พิเศษ)
๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	ผศ.
๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	ผศ. (พิเศษ)

๙. การบริหารงานบุคคล

กำหนดให้พนักงานสถาบัน ประกอบด้วย พนักงานสถาบันสายวิชาการและพนักงานสถาบัน สายสนับสนุนวิชาการ นอกจากนี้ สถาบันอาจให้มีลูกจ้างของสถาบันเพื่อปฏิบัติงานในส่วนงานต่าง ๆ ในสถาบันอีกด้วย โดยการบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานสถาบันและลูกจ้างของสถาบัน ให้เป็นไปตาม ข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒)

๑๐. ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

๑๐.๑ กำหนดให้ปริญญาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีสองชั้น คือ

ปริญญาเอก	เรียกว่า	ดุษฎีบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ ด.
ปริญญาโท	เรียกว่า	มหาบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ ม.

๑๐.๒ กำหนดให้สถาบันมีอำนาจให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดในสาขาวิชา ที่มีการสอน ในสถาบัน และให้หรือร่วมให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดในสาขาวิชาที่มีการจัด การศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศ การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นใด และจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา นอกจากนี้ สถาบันอาจออกข้อบังคับ กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาได้รับปริญญาเกียรติคุณได้ และยังสามารถออกข้อบังคับกำหนดให้มี ประกาศนียบัตรชั้นต่าง ๆ ได้ (มาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๗๖) รวมถึงมีอำนาจให้ปริญญากิตติมศักดิ์ (มาตรา ๗๗) และอาจกำหนดให้มีครุวิทยฐานะและเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดง (มาตรา ๗๘) มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันหรือหน่วยงานของสถาบันได้ และให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษา พนักงานสถาบัน และลูกจ้างของสถาบัน ทั้งนี้ โดยทำเป็นข้อบังคับของสถาบันและประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๗๙ ถึงมาตรา ๘๐)

๑๑. บทกำหนดโทษ

๑๑.๑ กำหนดโทษสำหรับผู้ใดใช้ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนักศึกษา พนักงานสถาบัน และลูกจ้างของสถาบัน หรือสิ่งใดที่เลียนแบบ สิ่งดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิที่จะใช้หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใด ในสถาบันโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือมีตำแหน่ง เช่นนั้น (มาตรา ๘๑)

๑๑.๒ กำหนดโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับสำหรับ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

๑) ปลอม หรือทำเลียนแบบซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน
๒) ใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันหรือส่วนงานของสถาบันปลอม หรือซึ่งทำเลียนแบบ

๓) ใช้ หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันหรือส่วนงาน ของสถาบันที่วัตถุหรือสินค้าใด ๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๗๙ วรรคสอง (มาตรา ๘๒)

๑๒. บทเฉพาะกาล

๑๒.๑ บรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน งบประมาณ และรายได้ของสถาบันตาม พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ ให้โอนมาเป็นของสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘๓)

๑๒.๒ ส่วนราชการในสถาบัน และส่วนงานภายในที่สภาสถาบันได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้น ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นส่วนงานของสถาบันไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีประกาศของสถาบัน ตามมาตรา ๑๐ ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๘๔)

๑๒.๓ ประธานสภาคณาจารย์และกรรมการสภาคณาจารย์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภาคณาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกิน หนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๘๕)

๑๒.๔ ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำรงตำแหน่ง ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๘๗) รวมถึงรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดี ให้คงดำรงตำแหน่งต่อไป จนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีจะพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๘๘) และให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ สำนักและหัวหน้าส่วนราชการอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ และผู้ดำรง ตำแหน่งรองของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวด้วย (มาตรา ๘๙)

๑๒.๕ กำหนดบทบัญญัติรองรับการนับวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักและหัวหน้าส่วนราชการหรือส่วนงาน (มาตรา ๙๐)

๑๒.๖ กำหนดบทบัญญัติรองรับการโอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้างประจำส่วนราชการ และพนักงานของสถาบัน (มาตรา ๙๑) การดำเนินการบรรจุเป็นพนักงานสถาบันหรือลูกจ้างของสถาบัน (มาตรา ๙๒) การได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนอย่างอื่น ไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่ก่อนเข้าเป็น พนักงาน หรือลูกจ้างของสถาบัน (มาตรา ๙๓)

๑๒.๓ ข้าราชการซึ่งสถาบันรับเข้าเป็นพนักงานสถาบันตามมาตรา ๘๗ และมาตรา ๙๒ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นับแต่วันที่สถาบัน รับเข้าเป็นพนักงานสถาบัน (มาตรา ๙๔)

๑๒.๔ ในระหว่างที่ยังมีข้าราชการและลูกจ้างประจำส่วนราชการตามมาตรา ๙๑ ปฏิบัติงาน ในสถาบันตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ข้าราชการและลูกจ้างดังกล่าว มีส่วนร่วมในกิจการสภาสถาบัน สภาคณาจารย์ หรือสภาพนักงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน (มาตรา ๙๕)

๑๒.๕ กำหนดให้คณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการประจำสำนักและคณะกรรมการ ประจำส่วนงานภายในที่สภาสถาบันได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในสถาบันยังคงมีฐานะและปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า จะครบวาระซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๙๖)

๑๒.๖ กำหนดเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือตำแหน่งอื่นใดของข้าราชการหรือพนักงานสถาบันที่โอนมา (มาตรา ๙๘) ในกรณีที่ตำแหน่งที่ข้าราชการและลูกจ้างประจำส่วนราชการสถาบันว่างลงไม่ว่าจะว่างอยู่ก่อนหรือภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยุบเลิกตำแหน่งนั้น และให้โอนอัตราตำแหน่งและงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งงบประมาณที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ โดยให้ถือว่าการโอนงบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ (มาตรา ๙๙)

๑๒.๗ ให้ออกข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๐๐)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ